

แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1****กรณกฤษฎี เก่งวิจารณ์^{1*} วีรวิชญ์ ปิยนนทศิลป์²**¹นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

*Corresponding author e-mail: 66867201@g.cmru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ กลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การศึกษา (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เท่ากับ 0.942 และ 0.976 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ 2. แนวทาง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) การบริหารทรัพยากรบุคคล จัดการปฐมนิเทศอย่างเป็นระบบ มีคู่มือและแนวทางปฏิบัติ และเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ 2) การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ จัดประชุมคณะครูอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางการใช้งบประมาณ รวมถึงทำข้อตกลงเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ 3) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ สำรวจและรวบรวมข้อมูลความต้องการวัสดุและอุปกรณ์ จัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องจัดหาตามความจำเป็นเร่งด่วน รวมถึงจัดทำบัญชีรายการ วัสดุและอุปกรณ์ 4) การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ กำหนดมาตรการในการดูแลรักษาพื้นที่ ตรวจสอบสภาพอาคารพร้อมทั้งติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย รวมถึงจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

คำสำคัญ: แนวทางการบริหาร; ทรัพยากรทางการศึกษา; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

* Received: 2025-05-31, Revised: 2025-07-15, Accepted: 2025-07-17

Guidelines For The Management Of Educational Resources In Educational Opportunity Expansion Schools Under The Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1

Kornkrit Kengvikarn^{1*} Weerawit Piyanonthasin²

¹Master of Education Program in Educational Administration, Chiang Mai Rajabhat University

²Lecturer of Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: 66867201@g.cmru.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this study were to examine the current conditions, desired conditions, and the priority needs index and the guidelines for educational resource management in opportunity expansion schools under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 92 individuals, and the target group for interviews comprised 9 experts. This research employed a mixed-methods approach. The research instruments included questionnaires assessing current and desired conditions, as well as interviews. Qualitative data were analyzed using content analysis, while quantitative data were analyzed using means, percentages, and standard deviations. The findings revealed that 1. The study revealed that the overall and individual aspects of current educational resource management in opportunity expansion schools under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1 were at a high level. The desired conditions, overall and by aspect, were at the highest level. The priority needs index for educational resource management, in descending order of need, were financial/budgetary resource management, materials and equipment resource management, human resource management, and facilities resource management. 2. The guidelines for educational resource management in opportunity expansion schools under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1 consist of four key components: Human Resource Management a systematic orientation program should be implemented, along with the preparation of manuals or summary documents outlining policies and procedures. Teachers should be given opportunities to express ideas, raise concerns, and provide suggestions. Additionally, there should be ongoing supervision, monitoring, and evaluation of operations. Financial/Budgetary Resource Management regular staff meetings should be conducted, and summary reports should be presented in an easily understandable format. Teachers should be encouraged to engage in discussions, share opinions, and suggest approaches for budget utilization. Moreover, schools should establish cooperative agreements to seek budgetary support from external organizations.

Keywords: Guidelines for the management; Educational Resources; Opportunity Expansion School

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในมาตรา 54 กำหนดไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และ การดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) หากศึกษารายละเอียดรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า กลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวปานกลางจนถึง รวยจะมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษามากกว่ากลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวยากจน เพราะเด็กกลุ่มดังกล่าวถูกจำกัดตามการอุดหนุนของรัฐ และหากไม่มีการอุดหนุนจนถึง 15 ปี เด็กกลุ่มนี้ก็จะเรียนจบแค่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้เด็กกลุ่มนี้ ขาดโอกาสทางอาชีพ และการศึกษาต่อมากขึ้น การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องอาศัยหลักการที่ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และ ปฏิบัติที่อยู่ภายใต้มาตรการ การบริหารภาครัฐ ภายใต้การควบคุม ดูแลจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้มีข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากรวัสดุอุปกรณ์งบประมาณ และการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีการใช้อย่างประหยัดคุ้มค่ามากที่สุดโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีปัญหางบประมาณไม่เพียงพอขาดแคลน วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรครู ไม่ครบชั้นสอน ไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาที่สำเร็จมาทำให้มีข้อด้อยในการจัดการเรียนการสอน เป็นสาเหตุที่เชื่อมโยงไปสู่ทักษะ ในการจัดการเรียนรู้ของครู และคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กมักถูกตั้งคำถามเรื่องคุณภาพประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร (คมพล สุวรรณภู, 2556) โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีส่วนสำคัญในการพัฒนาเยาวชน ของชาติได้อย่างทั่วถึง เกิดความเสมอภาคในการจัดการศึกษาและมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพที่ดีมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นโครงการที่มุ่งให้เยาวชนทุกคนที่เรียนจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับการศึกษา ภาคบังคับ โดยรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาส ให้เยาวชนมีพื้นฐานทางการศึกษาให้สูงขึ้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจึงต้องจัดการศึกษาอยู่ด้วยกันถึง 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารการศึกษา ถึง 3 ระดับ ในสถานที่เดียวกัน รวมทั้งการบริหารงานทั้ง 4 งานของโรงเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาให้ครบถ้วนทุกด้าน เพื่อจะพัฒนาให้นักเรียนผู้ด้อยโอกาสในทุก ๆ ด้านได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น

ลดช่องว่างชุมชนเมืองกับชนบทได้เป็นอย่างดี โดยตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ยึดหลักความคุ้มค่า ความพอเพียง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามจุดมุ่งหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำกับ ติดตาม ควบคุมดูแลสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเขตพื้นที่บริการรวม 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า และอำเภอปาย มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 131 แห่ง และเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 28 แห่ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22 ของโรงเรียนทั้งหมดในเขตพื้นที่การศึกษา จากข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2567 ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ระดับประเทศ เป็นร้อยละ 4.16 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 3.09 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2567) ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากความขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาบางประการ เช่น งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี ดิจิทัล ครูผู้สอนตรงตามวิชาเอกที่ส่งผลต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง

จากข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความจำเป็น และมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยสร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และมีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งปัญหาที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แบ่งขั้นตอนการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ด้วยการศึกษานวนิตยสาร จากหนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 10 แหล่งข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยอาศัยหลักการจำแนก หรือการจัดกลุ่มข้อมูล และสรุปเป็นความเรียงเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายงานทั่วไป หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายงานบุคคล จำนวน 122 คน จำนวนของสถานศึกษาทั้งหมด 28 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายงานทั่วไป หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายงานบุคคล จำนวน 92 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามสัดส่วนของประชากร

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาขั้นตอนนี้ คือแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยมีขั้นตอนในการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

2. ออกแบบรายการข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยให้สอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน สถานที่ปฏิบัติงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form)

4. นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

5. ปรับปรุง และจัดทำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ให้มีความสมบูรณ์ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

6. นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การศึกษา (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาค่าความสอดคล้องที่คำนวณได้ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผลปรากฏว่าข้อคำถามของแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.8 – 1.00 เป็นค่าดัชนี ความสอดคล้องที่ยอมรับได้

7. นำแบบสอบถามตามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 30 ชุด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ตามวิธี ของครอนบาค (Cronbach, 1990) โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือราชการถึงวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการค้นคว้าอิสระ ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อขออนุญาตทำการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
2. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
 2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของเบสต์ (Best, 1982) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง เจริญพรณนา
- ผู้ศึกษานำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มาคำนวณมาหาดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI modified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) เพื่อกำหนดอันดับความต้องการในการศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

การศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

กลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์การศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 2 คน ผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต้นแบบด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายงาน ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคลากร จำนวน 3 คน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษา วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
2. ออกแบบแนวคำถามในการสัมภาษณ์ประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยนำผลการประเมินค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในแต่ละรายการที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับดัชนีการจัดลำดับ ความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI modified) ซึ่งจัดเป็นรายการที่จำเป็นต้องปรับปรุง มาสร้างแบบสัมภาษณ์
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
4. นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม
5. ปรับปรุง และจัดทำแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษานำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน ผู้ศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 25-30 เมษายน พ.ศ. 2568 ตามที่ได้นัดหมายไว้ และดำเนินการสรุปคำสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์มาจัดทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยทำการสรุปสาระสำคัญของข้อมูลที่มีความสอดคล้องกันของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01) และรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ การบริหารทรัพยากร

บุคคล ($\bar{X}$ = 4.05) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ($\bar{X}$ = 4.02) การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ($\bar{X}$ = 3.99) และการบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ ($\bar{X}$ = 3.98)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82) และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ การบริหารทรัพยากรบุคคล ($\bar{X}$ = 4.85) การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.83) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ($\bar{X}$ = 4.82) และการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ($\bar{X}$ = 4.77)

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน (ที่เป็นจริง)			สภาพที่พึงประสงค์ (อยากให้เป็น)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การบริหารทรัพยากรบุคคล	4.05	0.78	มาก	4.85	0.39	มากที่สุด
2. การบริหารทรัพยากรการเงิน/ งบประมาณ	3.98	0.75	มาก	4.83	0.40	มากที่สุด
3. การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์	4.02	0.76	มาก	4.82	0.32	มากที่สุด
4. การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่	3.99	0.71	มาก	4.77	0.36	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.01	0.75	มาก	4.82	0.36	มากที่สุด

สำหรับดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน โดยรวมเท่ากับ ($PNI_{modified} = 0.202$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านโดยเรียงจากค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ ($PNI_{modified} = 0.212$) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ($PNI_{modified} = 0.201$) การบริหารทรัพยากรบุคคล ($PNI_{modified} = 0.198$) และ การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ($PNI_{modified} = 0.197$) ตามลำดับ

องค์ประกอบการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์	$PNI_{modified}$	ลำดับ
	D	I		
1. การบริหารทรัพยากรบุคคล	4.05	4.85	0.198	3
2. การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ	3.98	4.83	0.212	1
3. การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์	4.02	4.82	0.201	2
4. การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่	3.99	4.77	0.197	4
เฉลี่ยรวม	4.01	4.82	0.202	

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แต่ละด้านควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 การบริหารทรัพยากรบุคคล โรงเรียนควรจัดการปฐมนิเทศอย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือ หรือ เอกสารสรุปนโยบายและแนวทางปฏิบัติงาน พร้อมทั้งทำคำสั่งมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึง การเปิดโอกาสให้ครูเสนอแนวคิด ปัญหา และข้อเสนอแนะ

2.2 การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ โรงเรียนควรจัดประชุมรายงานการใช้จ่าย งบประมาณในแต่ละไตรมาส มีการจัดทำรายงานเปรียบเทียบการใช้งบประมาณกับผลลัพธ์ที่ได้รับ เพื่อใช้ ประกอบการวางแผนการใช้จ่าย รวมถึงการทำข้อตกลงความร่วมมือกับองค์กรภายนอกอย่างชัดเจน เพื่อ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

2.3 การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ โรงเรียนควรสำรวจและรวบรวมข้อมูลความต้องการวัสดุ และอุปกรณ์ และจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องจัดหาตามความจำเป็นเร่งด่วน มีการจัดทำทะเบียน ครุภัณฑ์และวัสดุอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน รวมถึงการจัดทำบัญชีรายการวัสดุ อุปกรณ์ที่ชำรุด

2.4 การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ โรงเรียนควรกำหนดให้มีการตรวจสอบสภาพอาคาร สถานที่ พร้อมทั้งจัดฝึกอบรมให้ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึง การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัย

อภิปรายผล

ผลการศึกษาโดยรวมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและกรอบแนวคิดในการศึกษา ผู้ศึกษา มี ประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่า สภาพ ปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตระหนักถึงปัญหาที่ ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา จึงมีการวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ความ ต้องการของสถานศึกษา รวมถึงช่วยสร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และมีส่วนสำคัญในการ จัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติา บรรณกิจ (2563) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมา เบญจธรรมธร (2560) ที่ได้ศึกษาการบริหาร จัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหาร จัดการทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร ศรีกุล และชุติมา พรหมผุย (2564) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยาศัยจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมทิพย์ อินทองคำ (2562) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังพบว่าสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความมุ่งมั่น ให้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุริดา ลำถึง (2558) ที่ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ เรณูมาน (2565) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ผลวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์

2. ผลการศึกษาดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยเรียงจากค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นพบว่า การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ มีความต้องการจำเป็นที่ต้องปรับปรุงมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ห่างไกลหรือด้อยโอกาสได้มีสิทธิ์เข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ การดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ ซึ่งนับว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมถึงการดูแลคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยชนะ ราชไชย (2564) ที่ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นในภาพรวมด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็น มากที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ

3. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

3.1 การบริหารทรัพยากรบุคคล โรงเรียนควรจัดการปฐมนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดทำคู่มือหรือเอกสารสรุปนโยบายและแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ครูสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้เองเมื่อจำเป็น รวมถึงควรมีการออกคำสั่งมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบและขอบเขตของงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาการส่งงานและรูปแบบรายงานผลอย่างชัดเจน เพื่อสามารถติดตามและประเมินความก้าวหน้าในการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนวคิด ปัญหา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้ครูทุกคนมีโอกาสสื่อสารและมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนใจ คล้ายแก้ว (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ซึ่งได้เสนอไว้ว่า ควรประชุมบุคลากรเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจกำหนดและมอบหมายภารกิจความรับผิดชอบให้ชัดเจน รวมถึงกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลณา เถระวรรณ (2562) ที่ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งได้เสนอไว้ว่า การบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคล ทั้งในเรื่องของการปฐมนิเทศ การกำหนดนโยบาย การมอบหมายงาน และการประเมิน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุพงศ์ หล้าแหล่ (2564) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งได้เสนอไว้ว่า สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและเปิดเผยได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3.2 การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ โรงเรียนควรจัดประชุมคณะครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรายงานการใช้งบประมาณในแต่ละไตรมาสหรือปีการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำรายงานสรุปในรูปแบบ ที่เข้าใจง่าย เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสอบถาม แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางการใช้งบประมาณ เพื่อให้การใช้จ่ายสะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน รวมถึงจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่มีเป้าหมาย ระยะเวลา และตัวชี้วัดผลสำเร็จที่ชัดเจน พร้อมทั้งตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่าย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายงบประมาณ อีกทั้งโรงเรียนควรทำข้อตกลงความร่วมมือ ที่ชัดเจนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรภายนอก และเผยแพร่ผลของข้อตกลงนี้ เพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นและเป็นแรงจูงใจให้องค์กรอื่น ๆ เข้ามาร่วมสนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของกณวรรณ ลาชุมเหล็ก (2564) ที่ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งได้เสนอไว้ว่าสถานศึกษาต้องให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับทราบในการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณประจำปี เพื่อให้รับทราบถึงรายละเอียด ในการจ่ายงบประมาณ การเก็บรักษาเงิน และการจัดทำเอกสารต่าง ๆ และสถานศึกษาต้องให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณตามความประสงค์ในแต่ละฝ่าย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทอดนรินทร์ อุปลี (2556) ที่ได้ศึกษาการบริหาร

ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่งได้เสนอไว้ว่า สถานศึกษามีการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ถูกต้องตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ตลอดจนมีการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาทุกภาคปีการศึกษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการบริหารงานด้านงบประมาณอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

3.3 การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ โรงเรียนควรมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูล ความต้องการพัสดุและอุปกรณ์จากแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในแต่ละกลุ่มงาน และจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องจัดหาตามความจำเป็นเร่งด่วน และประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือระบบออนไลน์ ในการบันทึกข้อมูล จัดทำบัญชีรายการวัสดุและอุปกรณ์ที่ชำรุด เสื่อมสภาพ หรือหมดอายุการใช้งาน เพื่อนำไปใช้งานหรือทำการทดแทนต่อไป และเมื่อมีการจำหน่าย หรือทำลายวัสดุ โรงเรียนควรบันทึกรายละเอียดอย่างเป็นทางการและนำรายได้ที่ได้จากการจำหน่ายส่งคืนคลังตามระเบียบที่กำหนด และนอกจากนี้โรงเรียนควรตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้ข้อมูล มีความเป็นปัจจุบันและตรงตามความต้องการของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ เรณูมาน (2565) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ซึ่งได้เสนอไว้ว่า การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ จะต้องสำรวจ ความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อ โดยจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ที่จัดซื้อจะต้องมีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับความต้องการ และและสนองต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องมีการตรวจสอบพัสดุทุกครั้งเมื่อใช้งานเสร็จแล้ว หากตรวจสอบพัสดุแล้วพบว่าพัสดุชำรุด เสียหาย ให้ดำเนินการซ่อมบำรุงให้กลับมาอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา และต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุอย่างเคร่งครัด ทุกสิ้นปีงบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยกุลนภา เถระวรรณ (2562) ที่ได้ศึกษาการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งได้เสนอไว้ว่า การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ เป็นการดำเนินงานบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบด้วย การวางแผน การกำหนดโครงการ การวางแผน การจัดหา และดำเนินการจัดหาพัสดุ การลงทะเบียน เพื่อควบคุมพัสดุ การแจกจ่ายให้หน่วยงานต้องการใช้ การบำรุงรักษา และการจำหน่าย

3.4 การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ โรงเรียนควรกำหนดมาตรการในการดูแลรักษาพื้นที่และระบบต่าง ๆ อย่างรัดกุม โดยควรมีการตรวจสอบสภาพอาคาร พื้นที่สาธารณะ สนามกีฬา ระบบไฟฟ้า อุปกรณ์ดับเพลิง และทางหนีไฟ พร้อมทั้งติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย หากมีความเสียหาย ควรซ่อมแซมเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้อาคารสถานที่ รวมถึงควรจัดฝึกอบรมให้แก่ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น อัคคีภัย แผ่นดินไหว หรือเหตุร้ายอื่น ๆ ทั้งยังควรตรวจสอบสภาพห้องเรียน ห้องน้ำ สนามเด็กเล่น โรงอาหาร และพื้นที่อื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อรักษาความสะอาด

ความปลอดภัย และความพร้อมในการใช้งาน นอกจากนี้ควรประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีตำรวจ เพื่อขอรับการสนับสนุนในกรณีที่ต้องการเสริมความปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ หลักเฉลิมพร (2559) ที่ได้ศึกษาการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ เป็นการจัดการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ที่มีอยู่ ให้สามารถสนองกับความต้องการในการใช้ของหน่วยงานได้แก่ การกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้ การวิเคราะห์และกำหนดความต้องการ การระดมและแสวงหา การจัดสรรและใช้อาคารสถานที่ การดูแลและบำรุงรักษา รวมทั้งการประเมินการใช้และปรับปรุงพัฒนาพร้อมที่จะใช้งานอยู่เสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา บรรณกิจ (2563) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษามีการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานการใช้อาคารสถานที่ สรรวจข้อมูลความต้องการใช้อาคาร สถานที่ และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ จัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบให้เพียงพอกับความต้องการ โดยการสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับสถานศึกษาอื่น มีให้บริการด้านอาคารสถานที่กับบุคคล ชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องรวมถึงการระดมทุน เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่าด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ การบริหารทรัพยากรบุคคล โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาดังกล่าว และพิจารณาวิธีการ ที่เหมาะสมในการการบริหารทรัพยากรบุคคลของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและใช้ศักยภาพของบุคลากรอย่างเหมาะสม

2. จากผลการศึกษาพบว่าด้านที่มีดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ โดยสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาดังกล่าว และพิจารณาวิธีการที่เหมาะสมในการบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ ของสถานศึกษา เพื่อให้การใช้งบประมาณเกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในด้านที่มีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ เพื่อใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

2. ควรมีการประเมินหรือศึกษาความพึงพอใจของครูร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ส่งผลให้ได้แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 4 ด้าน ดังภาพ

แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

01

การบริหารทรัพยากรบุคคล

โรงเรียนมีการจัดการปฐมนิเทศอย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือหรือเอกสารสรุปนโยบายและแนวทางปฏิบัติงาน จัดทำคำสั่งมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการจัดประชุมประจำเดือน โดยมีวาระการเปิดโอกาสให้ครูเสนอแนวคิดปัญหา

02

การบริหารทรัพยากรการเงิน/งบประมาณ

โรงเรียนมีการจัดประชุมรายงานการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละไตรมาสหรือปีการศึกษา รวมถึงทำข้อตกลงความร่วมมืออย่างชัดเจนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และจัดทำรายงานเปรียบเทียบการใช้งบประมาณกับผลลัพธ์ที่ได้รับ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

03

การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์

โรงเรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูลความต้องการวัสดุและอุปกรณ์ จัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องจัดหาตามความจำเป็นเร่งด่วน รวมถึงจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์และวัสดุอย่างเป็นระบบ และจัดทำบัญชีรายการวัสดุ อุปกรณ์ที่ชำรุด

04

การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่

โรงเรียนกำหนดให้มีการตรวจสอบสภาพอาคาร จัดฝึกอบรมให้ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน วางระบบการดูแลต้นไม้ สวนหย่อม และภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน และประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัย

เอกสารอ้างอิง

- กณวรรณ ลาชุมเหล็ก. (2564). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย นเรศวร.
- กุลณา เถระวรรณ. (2562). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- คมพล สุวรรณภู. (2556). รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้ โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2 จังหวัดตราด (พิมพ์ครั้งที่ 1). พรักหวานกราฟฟิค จุฬารัตน์ เรณูมาน. (2565). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยชนะ ราชไชย. (2564). ความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ลึกขา วารสาร ศึกษาศาสตร์, 8(2), 212.
- เดือนใจ คล้ายแก้ว. (2560). แนวทางการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เทอดรินทร์ อุบลี. (2556). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- เบญจามา เบญจธรรม. (2560). การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 6(2), 47-66.
- บุริดา ลำถึง. (2558). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เปรมทิพย์ อินทองคำ. (2562). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราช ภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พรทิพย์ หลักเฉลิมพร. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ภาณุพงศ์ หล้าเหล็ก. (2565). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ศศิธร ศรีกุศล และชุติมา พรหมผุย. (2564). *ศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยภูมิ. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา*.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2567). *ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2566*.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. สำนักงานฯ.
- สุชาดา บรรณกิจ. (2563). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Best, J.W. (1982). *Research in Education* (4th ed.). Prentice-Hall.
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essential of Psychological Testing* (5th ed.). Harper Collins.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement.